

szály, amely pusztít, és újabb vizályokat szül.³¹ Viszály – szükségyszerűség – igazságosság: ez a világ rendje, ahogyan azt egykor a bölcselő megmondotta.³²

Szakács Eszter

ÉJSZAKAI PART

Egy éjszakai part zúg a fülemben.
Naptól vörös bőrt fűszál, pergő homok súrol.
Egy éjszakai part zúg a fülemben.

Örvénylő tömegből nézek, mint kongó kútból.
Vagy gyorsulva zuhanó liftben állva.
Örvénylő tömegből nézek, mint kongó kútból.

Akinek a zuhanó lift a háza,
ugyanúgy álmodja mindig, semmit se másít.
Akinek a zuhanó lift a háza.

Kiszakadt. Elment. Úgy hiányzik, úgy hiányzik!
Mint víz alatt, lélegezni egész nap.
Kiszakadt. Elment. Úgy hiányzik, úgy hiányzik!

Hová tart ez a víz alatti évszak?
Homályból, könnyből, haragból érlelve össze,
hová tart ez a víz alatti évszak,

suttogásnak, hallgatásnak nyara vagy ősze?
S hullámként hova fut ki minden tettem?
Suttogásnak, hallgatásnak nyara vagy ősze.

Egy éjszakai part zúg a fülemben.

³¹ Az OEDIPUS KOLONOSBAN érezhető különbséget tesz a Polyneikés emlegette Végzet („Némán kell mennem szörnyű végzetem elé”), illetve a fogalom Antigoné általi használata között („Látod, magad váltod be így, amit apád / Jövedöl, hogy egymás kezétől hulltok el”) (OKo 1404., 1424–1425.).

³² Ricoeur emlékeztet arra, hogy az ANTIGONÉ-ban a Kar utolsó szavai a bölcsességet magasztalják: „Bölcs belátás többet ér / Minden más adománynál. / Az isteneket tisztelni kell, / Göggel teli ajkon a nagy szavak / Nagy romlásra vezetnek – / S józanná nem tesz, csak a vénség.” (A1347–1352.) A tragédia nem egyszerű erkölcsi tanulságot kínál, hanem előbb megzavarja a látást, majd arra kötelezi a *gyakorlat* emberét, hogy a cselekvés tudatába foglalja bele a tragikus bölcsesség tudatát. Az Igazságnak tulajdonképpen a hatalom és az uralkodás viszonyában beállott torzulást kell helyreállítania – épp ezért zárul az ANTIGONÉ a „bölcs belátás” (*to phronein*) dicséretével. A „dőre szenvedés” (*pathem to deinon*) ellentéte az „okosság” (*euboulia*). Lásd Paul Ricoeur: SOI-MÊME COMME UN AUTRE. Seuil, Párizs, 1990. 281–300.